

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВАЛЮТНА ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН»

Ступінь освіти	<u>бакалавр</u>
Освітня програма	<u>«Міжнародні економічні відносини»</u>
Тривалість викладання	<u>1 та 2 чверті</u>
Заняття:	<u>7 семестр 2025/2026 н.р.</u>
Лекції	<u>один раз на тиждень</u>
Практичні	<u>один раз на тиждень</u>
Мова викладання	<u>українська</u>
Кафедра, що викладає	<u>економічної теорії та міжнародних економічних</u>

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357>
Онлайн-консультації *: ZOOM – група «Консультації»

Інформація про викладачів:

Литвин Марина Валентинівна (лекції, практичні/семінарські заняття)	Доцент, к.е.н.
Персональна сторінка	http://etop.nmu.org.ua/ua/teachers/Litvin%20N/index.php
Е-пошта:	lytvyn.m.v@nmu.one

1. Анотація до курсу

Валютна та податкова політика зарубіжних країн – це курс, в якому досліджуються особливості, закономірності та тенденції валютної та податкової політики зарубіжних країн. Наші здобувачі вищої освіти розглядатимуть кейси, ситуаційні задачі, а також братимуть участь у панельних презентаціях, дискусіях і обговореннях.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо пізнання сучасних особливостей валютної та податкової політики зарубіжних країн в умовах глобалізації світової економіки.

Завдання курсу:

- сформулювати у здобувачів вищої освіти знання про закономірності розвитку валютних та податкових відносин;
- виробити системний підхід до аналізу сутності валютних операцій, їх класифікації, механізмів проведення; цілі, функції, норми, форми і правила валютних операцій; особливості податкової політики зарубіжних країн.
- навчити здобувачів вищої освіти використовувати інформацію про особливості податкової та валютної політики і оцінки їх ефективності, а також здійснювати аналіз основних економічних подій у міжнародних валютних відносинах;
- знати механізм дії економічних законів і механізм використання їх людьми у процесі міжнародної валютної діяльності.

3. Результати навчання:

P 11	Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.
P 14	Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.
P 19	Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

4.

Структура курсу

Календарний план курсу

Тиждень	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
1	Вступ до курсу Політика курсу Вимоги Навчальні матеріали	Лекція	Силабус Навчальна література	–
	Кейси «Валютна та податкова політика зарубіжних країн»	Практичне заняття	Описання ситуацій	5
2	Теоретичні засади валютних та податкових відносин	Лекція	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	–
	Кейси «Валютна та податкова політика зарубіжних країн»	Практичне заняття	Описання ситуацій	5
3	Світова валютна система	Лекція	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	–
	Ситуаційний аналіз з «Валютна та податкова політика зарубіжних країн»	Практичне заняття	Описання ситуацій	5
4	Тенденції міжнародного валютного ринку	Лекція	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	–
	Кейси «Валютна та податкова політика зарубіжних країн»	Практичне заняття	Описання ситуацій	5

5	Валютний арбітраж. Типи валютного арбітражу.	Лекція	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	–
	Кейси «Валютна та податкова політика зарубіжних країн»	Практичне заняття	Описання ситуацій	5
6	Операції із залучення та розміщення валютних коштів. Кредитні. Депозитні. З цінними паперами. Лізингові. Форфейтингові. Факторингові.	Лекція	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	–
	Розв'язання задач з «Валютна та податкова політика зарубіжних країн»	Практичне заняття	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	5
7	Неторгові операції. Купівля/продаж готівкової іноземної валюти. Інкасо іноземної валюти та платіжних документів в іноземній валюті. Випуск та обслуговування пластикових карток. Купівля дорожніх чеків іноземних банків. Оплата та виставлення грошових акредитивів.	Лекція	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	–
	Кейси «Валютна та податкова політика зарубіжних країн»	Практичне заняття	Описання ситуацій	5
8	<i>Модульна робота 1</i>	<i>Лекція</i>	<i>Тести і відкриті запитання</i>	<i>10</i> –
	Ситуаційний аналіз з «Валютна та податкова політика зарубіжних країн»	Практичне заняття	Описання ситуацій	5
9	Кореспондентські відносини з іноземними банками. Встановлення прямих кореспондентських відносин. Відкриття рахунків. Ведення банківських операцій по міжнародних розрахунках. Кореспондентські рахунки Центру міждержавних розрахунків НБУ.	Лекція	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	–
	Кейси «Валютна та податкова політика зарубіжних країн»	Практичне заняття	Описання ситуацій	5
10	Трастові операції. Консультаційно-інформаційні операції. Страхові операції. Управління грошовими коштами та іншим майном. Угоди про переуступку права вимоги. Операції з банківськими металами.	Лекція	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	–
	Дискусія: Відкриття та ведення валютних рахунків. Нарахування процентів по залишках на рахунках. Надання овердрафтів. Надання виписок. Оформлення архіву рахунку. Списання сум, передбачених законодавством. Контроль експортно-імпортних операцій.	Практичне заняття	Описання	5
11	Фінансові ризики. Ризик-менеджмент	Лекція	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	–
	Кейси «Валютна та податкова політика зарубіжних країн»	Практичне заняття	Описання ситуацій	5
12	Валютний ризик. Види валютного ризику. Операційний валютний ризик. Перерахунковий валютний ризик.	Лекція	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	–

	Економічний валютний ризик.			
	Дискусія: Управління ризиками. Валютні застереження. Зовнішні та внутрішні обмеження. Законодавчі обмовлення. Ліміти для контрагентів. Методи хеджування валютних ризиків. Комплексні системи управління ризиками.	Практичне заняття	Описання ситуацій	5
13	Валютна та податкова політика країн ЄС	Лекція	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	–
	Розв’язання задач з «Валютна та податкова політика зарубіжних країн»	Практичне заняття	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	5
14	Особливості валютної та податкової політики України	Лекція	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5357	–
	Ситуаційний аналіз з «Валютна та податкова політика зарубіжних країн»	Практичне заняття	Описання ситуацій	5
15	<i>Модульна робота 2</i>	<i>Лекція</i>	<i>Тести і відкриті запитання</i>	<i>10</i>
	Підведення підсумків роботи за семестр, оголошення оцінок	Практичне заняття	Тести і відкриті запитання	–

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов’язково мати з собою гаджети з інтернетом. Активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365. На практичних заняттях необхідні калькулятори.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку (100 балів) з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів та складеного іспиту, який оцінюється у 40 балів.

Поточна успішність складається з успішності за дві модульні роботи (кожна максимально оцінюється у 10 балів) та оцінок за роботу на семінарських/практичних заняттях (участь у занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 5 балів). Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 60 балів.

Підсумкове оцінювання	Екзамен відбувається у формі письмового іспиту, екзаменаційні білети являють 10 тестових запитань, 1 відкрите запитання, 1 задачу. Кожний тест має один правильний варіант відповіді. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 2 бали. Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 10 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Вирішення задачі оцінюється у 10 балів. Максимальна кількість балів за екзамен: 40
Практичні / Семінарські заняття	Ділові ігри, аналіз ситуаційних задач, де відпрацьовуються навички індивідуальної та командної роботи. Розгляд та обговорення кейсів. Розв'язання задач. Максимально оцінюються у 40 балів (5 балів/заняття).
Модульні роботи	Охоплюють матеріали лекційного курсу. Містять тести та відкриті запитання. Максимально оцінюються у 20 балів (2 модульні роботи × 10 балів/модульна робота).

6.3. Критерії оцінювання *письмових модульних робіт*:

5 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, 1 правильна відповідь оцінюється у 1 бал.

Відкрите питання – 1 правильна відповідь оцінюється в 5 балів, причому:

5 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури

4 бали – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу.

3 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії.

2 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

1 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

6.4 Критерії оцінювання *ділових ігор* доводяться викладачем до відома здобувачів вищої освіти перед початком кожної ділової гри у вигляді правил та умов отримання оцінки. При цьому до уваги береться результат команди, злагодженість дій учасників, правильність виконання інструкцій, розподіл

обов'язків між учасниками команди. У залежності від специфіки ділової гри зазначені умови можуть доповнюватися або змінюватися.

6.5. Критерії оцінювання *розв'язання задач*:

5 балів: отримано правильну відповідь (згідно з еталоном), використано формулу з поясненням змісту окремих її складових, зазначено одиниці виміру.

4 бали: отримано правильну відповідь з незначними неточностями згідно з еталоном, відсутня формула та/або пояснення змісту окремих складових, або не зазначено одиниці виміру.

3 бали: отримано неправильну відповідь, проте використано формулу з поясненням змісту окремих її складових, зазначено одиниці виміру.

2 бали: отримано неправильну відповідь, проте не використано формулу з поясненням змісту окремих її складових та/або не зазначено одиниці виміру.

1 бал: наведено неправильну відповідь, до якої не надано жодних пояснень.

6.6. Критерії оцінювання *дискусій*:

5 балів: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

4 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань.

3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

2 бали: залученість до дискусії викладачем, неухважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

1 бал: залученість до дискусії викладачем, небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

6.7. Критерії оцінювання *есе* (індивідуального письмового самостійного завдання невеликого обсягу – від 2 до 4 аркушів А4, виконаного у вільному стилі, що відображає власні погляди автора на проблему або питання):

5 балів: наявність заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, логічного взаємозв'язку між тезою та аргументами, правильна мова викладення, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

4 бали: наявність заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, незначні помилки логічного характеру між наведеною тезою та аргументами, незначні помилки у мові викладення, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

3 бали: відсутність одного з обов'язкових структурних елементів есе (заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів, висновку), наявність орфографічних та/або граматичних помилок або недотримання встановленого обсягу.

2 бали: відсутність одного з обов'язкових структурних елементів есе

(заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів, висновку), відсутність переконливих аргументів на користь тези, значна кількість орфографічних та/або граматичних помилок та/або недотримання встановленого обсягу.

1 бал: неструктурованість роботи, недотримання встановленого обсягу, велика кількість орфографічних та/або граматичних помилок, відсутність переконливих аргументів на користь тези.

6.8. Критерії оцінювання *практичних кейсів, ситуаційних завдань*:

5 балів: активна участь у аналізі кейсу, ситуаційного завдання, володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

4 бали: активна участь у аналізі кейсу, ситуаційного завдання (виступи, коментарі), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань.

3 бали: активна участь у аналізі кейсу, ситуаційного завдання (виступи, коментарі) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

2 бали: залученість до аналізу кейсу, ситуаційного завдання викладачем, неухважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

1 бал: залученість до аналізу кейсу, ситуаційного завдання викладачем, небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка".

http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі)

поштової скриньки на Офіс365, перегляд новин.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Валютна та податкова політика зарубіжних країн» (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквіумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Валютна та податкова політика зарубіжних країн».

8. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Глобальні фінанси: навчальний посібник / Литвин М.В., Стукало Н.В., Деркач М.І., 2014. – 1092 с.
2. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
3. Світова економіка: підручник / за ред. О.І. Шниркова, В.І. Мазуренка, О.І.Рогача. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2018. - 616с.

Додаткові

1. Литвин М.В. Світовий досвід фінансування регіонального розвитку: монографія / М.В. Литвин, Н.В. Стукало. - Дніпропетровськ:Інновація, 2012. – 236 с.
2. Литвин М.В. Глобалізація як основа формування єдиного банківського простору / Глобалізація світо господарських відносин: CUI BONO? : монографія // М.В. Литвин, Н.В. Стукало, О.В. Дзяд. та ін. - Дніпропетровськ: Інновація, 2013. – 324 с. – С. 70-91.
3. Литвин М.В. Вплив глобальної фінансової кризи на функціонування банківської системи України / М.В. Литвин // Науково-технічна інформація : наук.-практ. інформац. журн. – К. : УкрІНТЕІ, 2010. – № 2 (44). – С. 25–29.
4. Lytvyn M. The concept of sustainable development of Ukraine in the context of global threats / Stukalo, N.V., Lytvyn, M.V., Petrushenko, Y.M., Pylypenko, Y.I., Kolinets, L.B. // Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetuthis link is disabled, 2021, 2021(3), стр. 178–183. (Scopus).
5. Lytvyn M. [The achievement of the country's sustainable development in the conditions of global threats](#) / M. Lytvyn, Y. Petrushenko, N. Stukalo, Y. Omelchenko // [E3S Web of Conferences](#) Volume 211, 25 November 2020, International Symposium of Earth, Energy, Environmental Science and Sustainable Development, JESSD 2020; Virtual, Online; Indonesia; 28 September 2020 до 30 September 2020;. - (Scopus).
6. Charles W.L. Hill, G.Tomas M. Hult. 2019 International Business. Competing in the Global Marketplace, 12Edition. - N.Y.: Mc. Graw Hill, - 675p.
7. Cuervo-Cazurra, A. (Ed). 2017. State-owned multinationals: Governments in global business. Cham: Palgrave Macmillan.
9. Литвин М.В. Перспективи сталого розвитку країн, що розвиваються в умовах глобалізаційних викликів СОТ / М.В. Литвин, А.П. Губанов // Економічний простір. - 2015. - № 104. - С. 44-56.
10. Литвин М.В. Теоретико-методологічні основи глобальної фінансової кризи / Г.Г. Полішко, Н.В. Стукало, М.В. Литвин // Економічний простір. – 2015. - № 101. – С. 51-62.

Інтернет-ресурси:

1. Український фінансовий сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://finance.com.ua>
2. Український фінансовий сервер [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ufs.kiev.ua
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua
4. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua
5. International Monetary Fund [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://www.imf.org/>.
6. The World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://www.worldbank.org>.
7. About the Basel Committee [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bis.org/about/index.htm>.
8. Офіційний сайт Глобального Інституту МакКенсі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mckinsey.com/>.
9. Federal Reserve All Statistical Releases [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://www.federalreserve.gov/>.
10. European Central Bank Statistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ecb.int/stats/html/index.en.html>.